

Hovrätten ändrar tingsrättens dom

Det är med stor glädje LR-Stockholm konstaterar att hovrätten nu ändrar domen som friade en vårdnadshavare vilken efter missnöje med sonens betyg fysiskt angrep en lärare på Spånga grundskola för några år sedan. Vårdnadshavaren döms för våld mot tjänsteman då våldet hade ett direkt samband med lärarens tjänsteutövning. Domen blir villkorlig dom och samhällstjänst i 50 timmar samt skadestånd på 5000 kr till läraren.

Till skillnad från tingsrätten ansåg hovrätten de kollegor som vittnade och bekräftade lärarens version av vad som inträffat vara trovärdiga som vittnen och inte

som partiska. Hade hovrätten delat tingsrättens syn på värdet av kollegiala vittnesmål hade de försatt lärare i en väldigt svår situation i alla de sammanhang där man anser det nödvändigt att ta med en kollega som stöd eller som vittne till vad som inträffar under möten som kan utvecklas på ett oönskat sätt. Att domen också betonar att betygssättning är en myndighetsutövning är viktigt då lärare onekligen måste få det stöd av samhället som den, tyvärr ibland utsatta, positionen kräver.

Lyckligtvis är inte händelsen på Spånga grundskola representativ för de problem som finns när det

gäller betygssättning. Vanligast är att vårdnadshavare hör av sig och in absurdum kräver redogörelser för hur betygsunderlaget ser ut och att eleven ska få göra om ett prov till dess att elev och vårdnadshavare är nöjd med resultatet. Så fungerar det givetvis inte. Om din bedömning blir ifrågasatt, ta stöd av Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning som bland annat betonar att när det gäller skälen för ett visst betyg behöver inte läraren i detalj redogöra för samtliga bedömningsunderlag och hur dessa har värderats vid betygssättningen. Det räcker med att översiktligt förklara vad som varit avgörande för det specifika betyget.

När vårdnadshavare är extra krävande bortom vad som är rimligt, eller direkt hotfulla, begär då att skolledningen kliver in och tar över den fortsatta kommunikationen. Anmäl omedelbart alla hot- och våldssituationer i IA-systemet. Ta stöd av ditt lokala LR-ombud på skolan, eller huvudskyddsombuden på LR-Stockholm, när det behövs. Vid alla situationer som innefattar hot eller våld ska skolledningen genast göra en riskbedömning, åtgärda aktuella problem så fort som möjligt samt upprätta en handlingsplan för det som inte kan åtgärdas direkt. Allt som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet som varje arbetsgivare är ansvarig för.

Anpassning eller ej

Det räcker nu!

behöver vara fler i klassrummet. Kanske får man till svar att skolan inte har råd. Och det är förfärligt för eleverna, men det är inte lärarnas fel.

Det är ett politiskt problem. För att åstadkomma en förändring, måste problemet göras offentligt.

Lärarna, som vet hur anpassandet ser ut i verkligheten, måste sluta anklaga sig själv för att istället säga till rektor: "jag är ledsen, men jag kan bara vara på ett ställe i taget. Men förklara gärna för mig, hur det konkret ska gå till, jag är villig att lära."

Bild: [needpix](#)

I så gott som varje klassrum sitter elever som har ett dokumenterat behov av extra anpassningar. Eleverna har äkta problem, men får inte äkta hjälp. Föräldrarna invaggas i tron att deras barn får adekvat hjälp och lärarna stressas sönder.

I elevhälsoplan efter elevhälsoplan står det mängder om vad ansvarig lärare ska göra. Både när det gäller att utreda och dokumentera vad elevbehoven är och att genomföra anpassningarna i klassrummet. Men som varje lärare som är ensam i klassrummet vet, kan man inte vara mer än en människa samtidigt, oavsett vilka behov eleverna har. Vissa anpassningar är enkla. Legimus är lätt. Förlängd provtid, extra böcker och skriftliga instruktioner går också att ordna i de flesta fall. Men förklarar man texten för Sixten kan man inte samtidigt starta Annas arbete eller ha muntliga individuella instruktioner med Bogdan. Är det ens möjligt att tillgodose dessa legitima elevbehov, utan att det blir arbetsmiljöproblem?

Möjligen. Men inte genom att lämna de undervisande lärarna i sticket. De som får veta att de

måste klara det, utan att några realistiska förutsättningar givits.

Det måste bli stopp på stress och skuld över att man inte räcker till!

Det är heller ingen lösning att de olika personalgrupperna börjar försöka lasta arbetsuppgifter på varandra. Att de överbelastade lärarna försöker lyfta över arbete på speciallärare och – pedagoger, medan de, som redan är fullt sysselsatta med sin egna arbetsuppgifter, bollar tillbaka. Faktum är att det är en fråga om resurser och därmed politikernas ansvar.

Likväl måste det hanteras. En start skulle kunna vara att ombuden på varje skola lyfter frågan i SGV, och där kräver att det ska föras en förutsättningslös diskussion om hur anpassningarna rent praktiskt ska kunna realiseras. Man kan börja med en anonym enkät där lärarna får redogöra för vilka anpassningar de verkligen lever upp till. Och visar det sig att man har en skola där lärarna kan klonas sig, då har man en inkomstkälla i vardande med långa föreläsningsturnéer.

Tyvärr är det troligare att man kommer fram till att det är ett omöjligt uppdrag och att man

INDRA-krånglet

Flera studie- och yrkesvägledare har hört av sig till LR Stockholm med anledning av antagningsystemet Indra. Uppenbart finns det stora brister i det digitala verktyget. Den centralt upphandlade antagningsportalen har sådana svagheter att det många gånger kan klassas som ett direkt arbetsmiljöproblem.

Många studie- och yrkesvägledare i både grund- och gymnasieskola har fått en ökad arbetsbörda samt ofta påfrestande och stressfylld arbetssituation detta läsår. Detta på grund av att antagningsportalen Indra inte fungerar tillfredsställande. Några av de brister som LR:s SYV-medlemmar ute på skolorna påpekar är bland annat rättssäkerhet, försenade betyg, försenad reservantagning, ofullständiga överlämningsbilagor, om-

fattande driftsstörningar, upprepade inloggningsproblem, låsta konton och undermålig personlig support.

LR anser att detta är ohållbart ur ett arbetsmiljöperspektiv. Digitala verktyg skall fungera från start och inte vara ett hinder i yrkesutövningen. LR-Stockholm uppmanar studie- och yrkesvägledare att rapportera bristerna på intranätets IA rapportering. Det är också bra om skolans lokala skyddsombud blir informerad om problematiken. Skyddsombudet kan sedan anmäla frågan till samverkansgruppen.

Vid SVG skall aktuella arbetsmiljöfrågor och brister i arbetsmiljön behandlas. Som vi påtalat åtskilliga gånger är arbetsgivaren ansvarig både för den fysiska, psykosociala och digitala arbetsmil-

jön, och stundtals kan hen behöva påminnas om det.

Indra är den hinduiska åsk- och regnguden. Man borde kanske ha namngett systemet efter Kali, dödsgudinnan.

Gymnasiet på sparlåga

Gymnasiepengen i länet höjs inte trots kostnadsökningar på 2,8%

Gymnasieskolorna i staden tar emot ett stort antal elever från andra kommuner. I de kommunala gymnasierna är det cirka 35% som av eleverna som reser in till Stockholm. Staden får kostnadsersättning för dessa enligt den så kallade länsprislistan för nationella program inom samverkansområdet Storstockholm (med kommunerna i länet).

Programpriserna för gymnasiet ses över årligen efter dialog med kommunledningarna i länet.

LR-Stockholm har tillsammans med granndistriktet, i norr LR - Roslagen-Attunda och i söder LR-Södertörn, begärt att gymnasieersättningen ska samverkas på länsnivå, men detta har avvisats och hänskjutits till respektive kommun.

I samverkan på utbildningsförvaltningen kom nyligen förslaget där Storstockholm styrelse har beslutat att rekommendera en prislista för 2021 med oförändrade programpriser och strukturtillägg

jämfört med 2020, med hänsyn taget till kommunernas ekonomiska förutsättningar.

I samma beslutsunderlag redovisas att lärarlöner, övriga kommunala löner inom gymnasieskolan, lokaler och livsmedel enligt SCB innebär kostnadsökning för gymnasieskolorna mellan 2019 och 2020 på 2,98 procent.

LR-Stockholm förklarade oenighet till detta beslut som innebär en fortsatt underfinansiering av undervisningen för den stora andel elever som reser över kommungränsen in till Stockholm. Elevpengen för de gymnasieelever som bor inom stadens gränser är ännu inte känd, utan kommer i samband med presentationen av budgetförslaget för staden i november.

[Bild: piqsels](#)

Måste man verkligen stå ut med sånt här?

-De klev rakt in i mitt klassrum och skällde ut mig inför mina kollegor. Jag känner mig förnedrad och påhoppad.

- Jag blev inkallad till rektor helt utan förvarning och fick där en utskällning för att ha höjt rösten mot en elev. Rektor uttryckte också att detta var en varning.

- Så fort jag gör fel enligt ledning är det väldigt allvarligt och jag blir konfronterad direkt. När X gör något får det alltid passera utan någon som helst konsekvens.

Att en skolledning i affekt agerar oprofessionellt är tyvärr inte ett ovanligt förekommande fenomen ute på skolorna, och ofta resulterar det i en tystnadskultur. Det är på grund av detta viktigt att kontinuerligt diskutera etik och moral ute på skolorna. Kommunikation och att alla behandlas lika är A och O för att skapa en god arbetsmiljö. Att diskutera etik och moral stärker både ledning och medarbetare, det är grundstenen för att bygga förtroendefulla relationer där det finns tillit.

Att konfrontera en anställd utan förvarning är aldrig en ingång till en förtroendefull relation. Om man som skolledning har synpunkter kring en arbetstagarare är det viktigt att man kallar till ett möte där arbetstagararen i förväg bör få vetskap kring vad det handlar om för att kunna förbereda sig. Är det av allvarligare karaktär bör arbetstagararen ha med sig ett fackligt ombud, vilket denne har rätt till. En varning kan inom den kommunala skolan endast utdelas och överlämnas av rektor skriftligen, fackligt ombud ska närvara och vara en del i processen. För att få en varning krävs en allvarlig försummelse.

Att konfrontera en anställd framför dess kollegor är inte bara

kränkande och förnedrande för den anställde specifikt utan också för kollegorna, de ställs ju inför dilemmat om huruvida de ska våga försvara sin kollega inför sina chefer eller bli en del av tystnadskulturen.

Det är viktigt att som arbetsgivare inte döma på förhand. En händelse ska alltid utredas innan man kommer fram till en slutsats och utifrån det kan vidta åtgärder. Om man som ledning frångår detta och agerar i affekt kommer det ofta uppstå situationer där man tvingas backa och då samtidigt har skadat förtroendet från sina anställda. Detta slags agerande framställer ledningen som svag. Att som ledning vara konsekvent och behandla alla lika kommer leda till respekt från de anställda, så fort man väljer en annan väg där man är inkonsekvent och favoriserar vissa anställda skadas både respekten och tilliten. Och Stockholms stad har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare. Om du utsätts för detta, tveka inte att säga ifrån. Kontakta ditt lokalombud. Och vi på LR finns också här för er, det är bara att kontakta oss för hjälp.

Mejl: stockholm@lr.se

Bild: [pxhere](https://pxhere.com)

Kalendarium

Föranmälan krävs, inbjudan gick ut i mejl vecka 40.

Digital pensionsinformation

Vi kommer att ha en digital pensionsinformationskväll i november.

I övrigt är de fysiska medlemskvällarna på LR-Stockholm är inställda till vidare på grund av Covid-19.

Kontakt med LR-Stockholm

Telefontider: måndag-onsdag, fredag: 9.00– 12.00 samt 13.00-16.00. Torsdag 9.00–12.00.

Telefon: 08 508 42 300

E-post: stockholm@lr.se

Webbplats: www.lr.se/stockholm

BÄNKPRESSEN

Tidning för LR:s distriktsförening i Stockholms stad, ISSN 1403-1159
Ansvarig utgivare: Ragnar Sjölander.

Redaktion: Johan Enbuske, Marcus Carlstedt, Anne-Marie Gustafsson, Monica Hansson, Peter Klintebäck, Simon Sandström, Lars Santelius, Ragnar Sjölander.

Adress: LR-Stockholm Högbergsgatan 20, 116 20 Stockholm

E-post: stockholm@lr.se

Webbplats: www.lr.se/stockholm

Presslagt: 21 oktober2020

Kapitel 55

Yvonne Stadig blundade och andades djupt. Skulle hon bry sig eller låtsas som om det regnade? Bli ett med soffan i kafferummet? Varförvarförvarför hade de hönsen inte sagt något?

Tre lågstadielärare satt i en annan fätöljgrupp och det framgick att de var hungriga, för matrasterna var så coronasnålt tilltagna att när de väl lagt upp till alla eleverna, hann de inte äta själva. Och de var trötta och upprörda för de bara hade 15 minuters egen rast. Vad de inte hade, tänkte Yvonne surt, var tydligen självbevarelsedrift. Varför hade ingen av dem larmat sitt fackombud? En av de tre var Lr-medlem och ombuden var hon själv och hennes kollega Lillemor Andersson. Och Yvonne var helt säker på att hon inte hört ett ljud om detta. Så... sitta kvar och låtsas som om det regnade, inte så svårt med tanke på skvalandet utanför fönstret och låta de ha det som de hade det tills de själva sökte kontakt eller göra sin ombudeliga och medmänskliga plikt? Yvonne svalde en irriterad suck.

”Mari, menar du att du inte har någon rast?” Mari rodnade ända upp till hästsvansfästet. Henrik Nattstad som satt bredvid henne brakade in i konversationen och började berätta om sitt eget schema. Undrar om han själv fattar att han är ett skolboksexempel på manspredding, tänkte Yvonne Stadig, samtidigt som hon beslöt att hon var för gammal och rutinerad för att lyssna. ”Jag är Maris ombud, det var därför jag frågade henne”, bröt hon av svadan. ”Är du fackansluten, Henrik?” Det visste hon att han inte var, han hade ofta dränerat energin i personalrummet med litanior om fackets värdelöshet. Henrik mulnade. ”Menar du att jag inte har några rättigheter om jag inte är med i facket? Det är faktiskt föreningsfri...” ”Jag menar att om du inte är med har du valt att inte ha något ombud, utan att ta dina diskussioner med rektor själv”, svarade Yvonne skarpt. Inte fan tänkte hon öda tid på att ta en diskussion med Henrik. Däremot tänkte hon kämpa som en tiger för Mari, så att han skulle få något att fundera på.

Kommande SVG hade Yvonne Stadig och Lillemor Andersson anmält att lärarna på lågstadiet hade svårt att få ut sina raster. Rektor Lennartsson var sjuk igen. Han hade varit mycket borta sedan hans mor föll ifrån för några år sedan. Fast den här gången var det visst covid.

Mötet leddes av biträdande Irja Koskela. Lillemor förklarade. Irja Koskela svarade utan

att tänka efter, på rutin. ”Av de 35 timmar lärarna ska vara på skolan har de flesta bara 18 timmars undervisning. Det borde ge gott om utrymme till att ha rast.” När Lillemor Andersson lade handen på schemabunten och inte såg ut att tycka svaret var tillfyllt, lade biträdande Koskela till en annan fras som hon tänkt ut på förhand, lite som en stödkäpp att ta till när det blev knivigt. Detta var ett sådant tillfälle, hon ville verkligen inte lockas in i att gå igenom varje lärares schema. ”Skolledningen anser att det är fel forum för denna fråga. Lärarna måste själva vara kompetenta till att justera tiden så att de får möjlighet till rast.”

Lillemor Andersson och Yvonne Stadig tappade sina respektive hakor. ”Va?” De hade varit beredda på diverse ursäkter och undanflykter, men inte den. Lillemor fann sig först. ”Menar du då att lärarna har mandat att strunta i de order som inte handlar om undervisning? För här har jag...” Hon bladdrade i pappersbunten, ”en lärare som har lektion, pedagogisk lunch, rastvakt och sedan lektion igen omedelbart efter den. Kan hon då strunta i rastvakten?” Nu hade även Yvonne Stadig kommit upp på banan igen. ”I vilket forum skulle då vara rätt, att diskutera menar du?”

”Lagbrott! Du tar då i...” Det var intendent Torstensson som hickade till. Torstensson var ok, men verkade ha som övergripande mål att alla skulle vara vänner, i alla situationer. Det kunde bli lite enerverande ibland men mynnade påfallande ofta ut i färskt frukt och vetelängd till konferenserna. Torstensson menade väl så Yvonne låtsades som om det regnade och slog upp sitt skrivblock. Hon hade förberett sig väl. ”Jag tog med ett utdrag ur arbetstidslagen, så här står det: Enligt arbetstidslagen ska en arbetstagare ha en rast senast efter fem timmars arbete. Enligt arbetsmiljöverkets riktlinjer ska rastens längd vara minst 30 minuter. Och de behöver hjälp att få till det, för de har inte möjlighet till trettio minuters paus förrän efter halv tre.”

Irja Koskela såg ut genom fönstret. Jäkla Lennartsson som inte är här, tänkte hon, inte för första gången. Detta var hennes första jobb som biträdande rektor. Hon hade tänkt att det skulle vara ... nej inte lätt, men lätt att göra rätt. Att skapa bättre förutsättningar än dem hon själv alltid retat sig på då hon var lärare. ”Vi kan i alla fall inte diskutera namn”, sade hon och nickade åt högen med scheman som låg bredvid Lillemor. Fan flög i Yvonne

Stadig. ”Vi företräder ju faktiskt bara LR” sade Yvonne och drog till med en vit lögn, för som skyddsombud hade hon att vaka även över Henrik Nattstads arbetsbörda. Men det tänkte hon inte bry sig om så länge han inte uttryckligen bad om hjälp. ”Vi skulle kunna titta på våra medlemmars scheman efter mötet.” ”Hallå där!” Lärarförbundets Zilvia Grahn, som kände att hon riskerade att bli akterseglad, hojtade till. ”Så kan vi göra”, nickade biträdande Koskela, glad att inte behöva tappa ansiktet totalt. ”Vi tar en stund och går igenom schemana för de lärare som påtalat problem”. Det var de tre ombuden nöjda med.

Den kvällen var det en rätt nöjd Yvonne Stadig som refererade dagens arbete över köttfärslimpan. Örn berömde och beundrade. Tänkta att Yvonne var mycket tuffare än han någonsin skulle bli. ”Hur var din dag?” Örn suckade djupt. ”Niorna gjorde en dilemmaövning där det gällde att som ung tonåring 1937 bestämma om man skulle gå med i Hitlerjugend eller inte.” ”Och alla tänkte bli hjältar i motståndsrörelsen” inflikade Yvonne småspydigt. Örn petade håglöst i maten. ”Nää. Inte en enda faktiskt. Alla valde att gå med i HJ, för att skydda sig själva och sina närmaste. De hade bra argument och analyserade väl, men...” ”Så nu deppar du för att dina elever gav kloka svar?” Örn såg verkligen betryckt ut. ”Nää...” Potatisbiten föll stillsamt av gaffeln och ned i såsen. ”Men det är sorgligt. Ingen enda tänkte längre än sig själva, även om många skrev att de skulle försöka hjälpa judar i smyg. Men om man inte vill vara hjälte när man är ung, när ska man då vara hjälte?” Örn tittade upp med en förtvivlad och hopplös blick. ”Risken är att man går genom livet som en toffel. Och med en generation tofflor som inte opponerar sig kan de som bestämmer köra landet rätt i diket!”

Yvannes 12-åriga dotter Hertha såg från den ena till den andra. Det var läskigt med en vuxen som var ledsen. Och Arne var ledsen, det syntes, han var blank i ögonen. Hon tog ett beslut, något hon funderat på ett tag och nu skulle det ske. ”Jag tänker skolstrejka på fredag” sade hon plötsligt. Yvonne vände sig mot sin dotter. ”Säg det där igen”. ”För klimatet.” Hennes mor öppnade munnen, men tappade tråden när Örn snörvlade till. ”Lilla rara Hertha”, sade han gråtmilt. ”Tack.” Hertha vred sig lite på stolen, nöjd och besvärad. Yvonne tog sats igen men hejdade sig. Så här, precis så här fast mycket, mycket värre måste det ha varit 1937 i Tyskland. Man önskar gärna att stordåd ska göras men vill för allt i världen inte att det ska vara ens egna barn som

går i bräsch. Någon annan ska göra det. Men... ”Lovar du att det inte är för att slippa gympan? Och att du inte är ensam. Var ska ni sitta?” Efter diverse löften och telefonkontakter med bästisarnas föräldrar hade Yvonne bestämt sig för att ta det piano. De var fyra tjejer som skulle skolstrejka framför stadsdelsnämndens kontor mitt på dagen. Hur farligt kunde det vara?

När Irja Koskela väl bestämde sig för något, gick det fort. Redan följande dag hade hon tricksat med de berördas scheman. I de flesta fall innebar det att eleverna fick längre matrast, och att fritidspersonalen fick mer att göra. Strax efter tio hade Yvonne en tjuugo minuters lucka som hon denna dag tänkte använda till att kopiera upp en dröse kartor och geografiska övningar. Snabba steg förde henne till expeditionen, men där blev det stopp. Främre delen av Zilvia Grahn var inkrånglad i koptorns inre, i färd med att försöka slita ut papper som fastnat. Det rykte lite från pappersutmatningen. Yvonne Stadig anlände samtidigt som Zilvia gav upp. Hon backade ut ur koptorn, slog bort damm från kläderna och tog sig om näsan ifall den fått sot på sig därinne. ”Hej Yvonne” sade hon. ”Vilken jäkla morgon det varit. Hittills har tre fritidsar hoppat på mig och sagt att de ska gå ur facket och nu detta.” Yvonne Stadig, som just sett sin nästa lektion gå upp i rök och skulle bli tvungen att hitta på något nytt i en handvändning, hade ändå tid för att, om än med vänlig röst, strö lite salt i såren. ”Mm... du vet, när man ska företräda både hönan och räven hamnar man lätt i kläm.”

Zilvia Grahn blängde på henne. ”Alla som jobbar på skolan är pedagoger” svarade hon trumpet. Yvonne Stadig avstod från att polemiserat, det hade hon inte tid till. Eller lust, Zilvia var helt ok, bortsett från hennes utopiska idéer om skolan som en arbetsplats där alla var lyckliga familjen. ”Jag tycker också att alla har rätt till en god arbetsmiljö. Men jag är glad att det inte är jag som ska företräda fritids gentemot lärarna.” Hon strök sig över hakan. ”Fast det behöver du ju inte om de går ur. Case closed. Jag måste springa, ses till lunchen.” Yvonne Stadig och Zilvia Grahn hade rastvakt tillsammans den här dagen. En dag som, förutom den där lilla luckan på förmiddagen och rasten, gick i ett fram till halv fem, för när väl eleverna gått hem var det konferensdags.

*Kommer Hertha fortsätta skolstrejka?
Blir det storkonflikt på Innerstadsskolan?
Du följer väl Såpan?*